

Pacientu, kas ceļo uz Igauniju, informēšana par pārrobežu pakalpojuma izmantošanu elektronisko receptu izrakstīšanai

Informatīvā paziņojuma pacientiem mērķis

Informatīvā paziņojuma pacientiem mērķis ir sniegt pacientiem pārskatu par receptu datu pārrobežu apmaiņu un izmantoto datu aizsardzības praksi gadījumos, kad zāles izsniedz citas ES valsts aptieka. Ja pacients vēlas iegādāties izrakstītās zāles ārvalstu aptiekā, pacienta datus ārvalstu aptieka apstrādās saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā zāles iegādātas.

Šī informācija ir paredzēta pacientiem, kuri ceļo uz Igaunijas Republiku.

Kas var izmantot šo pakalpojumu?

Šo pakalpojumu var izmantot pacienti, kuru dzīvesvietas valsts ir iekļauta pārrobežu veselības datu apmaiņas sistēmā un kuriem ir atbilstošs personu apliecinošs dokuments un elektroniskā recepte, kas ļauj iegādāties zāles citā valstī. Aptiekā zāles drīkst iegādāties tikai persona, kurai izrakstīta recepte. Persona vienmēr ir jāidentificē, un katra valsts ir noteikusi, kādi personu apliecinoši dokumenti pacientam jāuzrāda, izmantojot pakalpojumu.

Receptu iegādes datu pārsūtīšanu uz Igaunijas aptiekām, izmantojot pārrobežu datu apmaiņas platformu, regulē tiesību akti pacienta dzīvesvietas valstī. Vairumā gadījumu ir nepieciešama pacienta piekrišana/atļauja zāļu iegādei ārvalstīs. To var izveidot pacienta dzīvesvietas valsts atbilstošās iestādes tīmekļa vietnē.

Kad pacients ir identificēts, farmaceits informē, kā pacienta dati tiek apstrādāti Igaunijā. Neatkarīgi no tā, vai pacients ir informēts par datu apstrādi savā dzīvesvietas valstī, viņam ir jābūt informētam par datu apstrādi valstī, uz kuru viņš ir ceļojis (Igaunijas Republika). Kad pacients apstiprina farmaceitam, ka saprot informāciju un dod piekrišanu savas receptes izgūšanai, farmaceits turpina izguves pieprasījumu. Ja pacients neaplicina, ka saprot informāciju, vai nedod piekrišanu savas receptes izgūšanai, izguves pieprasījuma izpilde ir aizliegta.

Pacientam ir jāmaksā pilna cena par attiecīgajām zālēm to iegādes valstī, un viņam vai viņai ir tiesības par tām saņemt atlīdzību no sava apdrošinātāja savā dzīvesvietas valstī. Atlīdzību var piešķirt vai atteikt atkarībā no valsts veselības apdrošināšanas sistēmas.

Kas ir e-veselības tīkls?

E-veselības digitālo pakalpojumu infrastruktūra (*eHDSI*) nodrošina drošu un ērtu piekļuvi pacientu veselības datiem tiem veselības aprūpes speciālistiem un farmaceitiem, kas iesaistīti zāļu izsniegšanā vai pacientu ārstēšanā. *eHDSI* nodrošina veselības aprūpes speciālistiem visā ES, EEZ un Šveicē elektronisku piekļuvi datiem par ES iedzīvotāju receptēm jebkurā laikā un visā ES. Datu pieprasījumi tiek iesniegti, izmantojot drošu vārteju (pārrobežu datu apmaiņas platformu veselības datiem), kurai piekļuvi nodrošina katras valsts izraudzītais e-veselības nacionālais kontaktpunkts (NKP). Igaunijā par pakalpojuma izveidi un pārvaldību atbild Veselības un labklājības informācijas sistēmu centrs (*Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus – TEHIK*), savukārt sistēmas īpašnieks ir Sociālo lietu ministrija.

Pacientu receptu dati no valsts veselības datu infrastruktūras valstī, kurā elektroniskā recepte izrakstīta, tiek pārsūtīti aptieku pakalpojumu sniedzējiem citās valstīs, uz kurām attiecas pakalpojums, izmantojot NKP. Katra valsts ir atbildīga par sava nacionālā kontaktpunkta darbību. Pacientu receptu dati tiek apstrādāti saskaņā ar ES Vispārīgo datu aizsardzības regulu un datu apmaiņā iesaistītajās valstīs spēkā esošajiem tiesību aktiem.

Kādi pacientu persondati tiek apstrādāti?

Dati, kas no pacienta dzīvesvietas valsts caur NKP tiek pārsūtīti uz aptieku Igaunijā, ietver to pacienta derīgo elektronisko recepšu sarakstu, kuras var izmantot zāļu iegādei. Papildus tiek sniegta detalizēta informācija par zālēm, kuras pacients vēlas iegādāties.

Elektroniskā recepte pēc būtības ietver to pašu informāciju, ko papīra recepte: pacienta vārdu un uzvārdu, identifikācijas numuru, dzimšanas datumu, dzimumu, pacienta apdrošināšanas valsti, izrakstītāja ārsta vārdu un uzvārdu, ārsta kodu, ārstniecības iestādes, kas izrakstījusi recepti, adresi, diagnozi un informāciju par izrakstītajām zālēm.

Dati, kas no pacienta dzīvesvietas valsts informācijas sistēmas caur kontaktpunktiem tiek pārsūtīti uz Igaunijas aptieku, ietver derīgo zāļu recepšu sarakstu (ja pacients ir devis savu piekrišanu piekļuvei savām receptēm citās ES valstīs) un detalizētu informāciju par recepšu zālēm, kuras pacients vēlas iegādāties. Recepšu sarakstā var iekļaut zāles, kuras nevar iegādāties ar recepti citā ES valstī. Šīs zāles tomēr ir norādītas sarakstā, lai zāļu izsniedzējs varētu tās ņemt vērā, izvērtējot zāļu mijiedarbību un drošu lietošanu.

Izmantojot pacienta dzīvesvietas valsts un Igaunijas kontaktpunktus, kā arī aptiekas programmatūru, farmaceits var piekļūt pacienta receptei PDF formātā un tās tulkotajam saturam. Kad zāles ir pārdotas, aptieku informācijas sistēma ar NKP starpniecību informē pacienta dzīvesvietas valsts kontaktpunktu, ka zāles ir izsniegtas.

Uz kāda pamata tiek apstrādāti pacienta dati?

Iegādājoties zāles Igaunijas aptiekā, pacientu dati tiek uzglabāti Igaunijā saskaņā ar ES Vispārīgo datu aizsardzības regulu, citiem ES tiesību aktiem un Igaunijas valsts tiesību aktiem.

To datu sastāvs, ar kuriem notiek apmaiņa, un reģistrēto datu uzglabāšanas periodi ir noteikti Veselības pakalpojumu organizācijas aktā (*tervishoiuteenuste korraldamise seadus*) un Veselības un darba ministrijas 2018. gada 15. novembra noteikumos Nr. 48 par to datu apmaiņas sastāvu, kas apstrādāti, izmantojot pārrobežu datu apmaiņas platformu, kā arī par datu apmaiņas organizāciju un reģistrēto datu uzglabāšanas periodiem.

Kādam nolūkam tiek apstrādāti pacienta dati?

Pakalpojuma mērķis ir dot iespēju pacientiem iegādāties zāles Igaunijas aptiekā, pamatojoties uz viņu dzīvesvietas valstī viņiem izrakstītu elektronisko recepti. Elektroniskajās receptēs ietvertie dati tiek apstrādāti tikai un vienīgi zāļu izsniegšanas nolūkā.

Noteiktos apstākļos un citos likumā noteiktos nolūkos persondatus Igaunijā var apstrādāt arī citu iemeslu dēļ, piemēram, statistikai, uzraudzībai un pētījumiem, lai uzlabotu veselības aprūpes kvalitāti.

Igaunijā pacientu dati tiek izmantoti arī šādos gadījumos:

TEHIK uzglabā un apkopo notikumu reģistrētos datus (saskaņā ar *eHDSI* prasībām), lai uzraudzītu pakalpojumu sniegšanu, un nepieciešamības gadījumā spētu izsekot zāļu izsniegšanas procesam.

Kas var apstrādāt pacienta datus?

Pacientu datus drīkst apstrādāt tikai oficiāli farmaceiti, kuri ir iesaistīti zāļu izsniegšanā un ievēro Igaunijas Republikas konfidencialitātes principus. Pirms pievienošanās pārrobežu datu apmaiņas platformai valstīs, kas piedāvā elektronisko recepšu pakalpojumu, Eiropas Komisija veica revīziju, kuras laikā tika noskaidrots, kā aptiekas nodrošina persondatu apstrādi aizsargātā veidā. Dati netiek nodoti nepiederošām personām.

Kad dati ar *eHDSI* starpniecību tiek pārsūtīti uz citu valsti, kas piedalās pakalpojumā, katra valsts, kas saņem datus, uzņemas atbildību par datu apstrādi saskaņā ar savu datu apstrādes kārtību. Datu apstrādē ir iesaistītas šādas puses:

- aptiekas, kurās zāles tiek izsniegtas, pamatojoties uz pārrobežu receptēm;
- Igaunijas e-veselības kontaktpunkts, t.i., *TEHIK*;
- otras valsts e-veselības kontaktpunkts, t.i., NKP;
- veselības informācijas sistēma pārrobežu recepšu apstrādes tiesību pārvaldīšanai;
- recepšu centrs, kurā glabājas informācija par konkrētai personai izrakstītajām receptēm;
- iedzīvotāju reģistrs identifikācijas informācijas iegūšanai;
- zāļu reģistrs izrakstīto zāļu pārbaudei.

Kur un cik ilgi tiek glabāti pacienta dati?

Pacientu datus var glabāt gan recepšu izrakstīšanas valstī, gan pacienta dzīvesvietas valstī veselības datus apstrādājošo iestāžu informācijas sistēmās. *TEHIK* ir pienākums uzglabāt datu apmaiņas platformas reģistrētos datus 7 gadus.

Vispārīgie datu glabāšanas nosacījumi Igaunijā ir šādi.

Recepšu centrs uzglabā receptes un saistīto informāciju par to izsniegšanu 7 gadus.

Slimības vēsture tiek uzglabāta vismaz 30 gadus pēc tās pabeigšanas.

Datu piekļuves tiesības

Recepšu dati var tikt izsniegti aptiekai Igaunijā tikai tad, ja pacients ir devis tam piekrišanu savā dzīvesvietas valstī, apstiprinājis farmaceitam, ka viņš saprot pacienta informatīvo paziņojumu, un devis piekrišanu piekļuvei savām receptēm. Bez šādas piekrišanas farmaceitiem Igaunijā dati nav pieejami. Jebkura farmaceitam sniegta piekrišana attiecībā uz pacientam izrakstītu recepti ir derīga vienu reizi pirms zāļu izsniegšanas.

Kontaktinformācija

Igaunijā par pakalpojumiem atbild *TEHIK*, kas sadarbojas ar Igaunijas Veselības apdrošināšanas fondu un Zāļu valsts aģentūru.

Palīdzības tālrunis: +372 7943 943

E-pasta adrese: abi@tehik.ee, pirmd.–svētd. 7.00–22.00